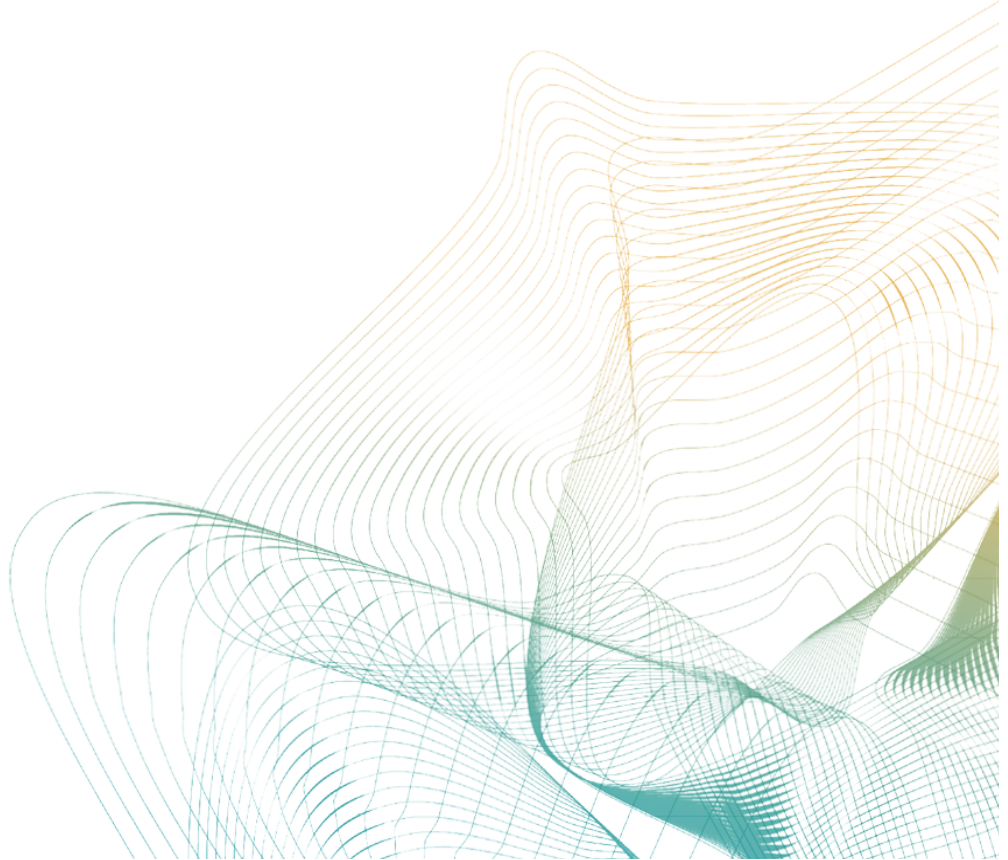

İktisadi Yönelim İstatistikleri ve Reel Kesim Güven Endeksi

Haziran 2019

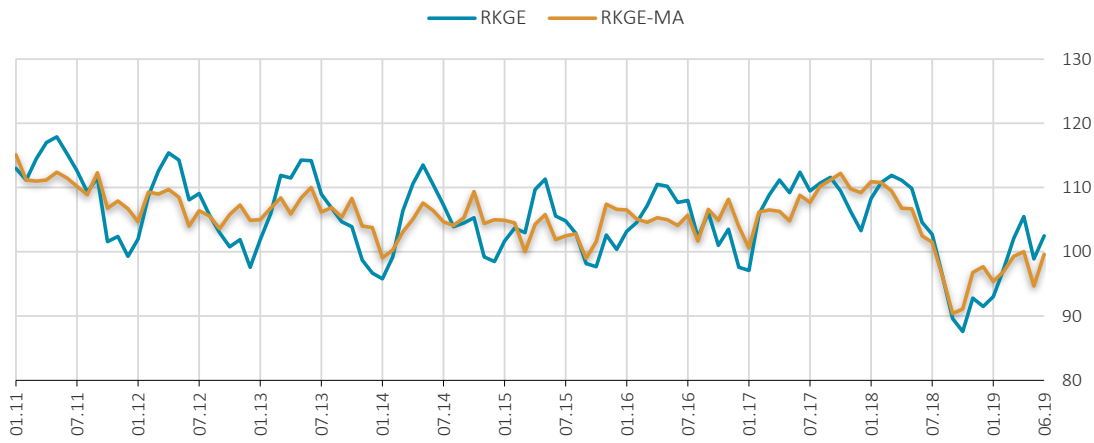
İKTİSADİ YÖNELİM İSTATİSTİKLERİ VE REEL KESİM GÜVEN ENDEKSİ

2019 yılı Haziran ayında İktisadi Yönelim Anketi sonuçları, imalat sanayinde faaliyet gösteren **1717** işyerinin yanıtlarının ağırlıklandırılıp toplulaştırılmasıyla elde edilerek değerlendirilmiştir.

2019 yılı Haziran ayında RKGE, bir önceki aya göre **3,6** puan artarak **102,5** seviyesinde gerçekleşmiştir. Endeksi oluşturan anket sorularına ait yayılma endeksleri incelendiğinde, son üç aydaki toplam sipariş miktarı, genel gidişat, sabit sermaye yatırım harcaması ve mevcut toplam sipariş miktarına ilişkin değerlendirmeler endeksi artış yönünde etkilerken, gelecek üç aydaki üretim hacmi, gelecek üç aydaki toplam istihdam miktarı, gelecek üç aydaki ihracat sipariş miktarı ve mevcut mamul mal stokuna ilişkin değerlendirmeler endeksi azalış yönünde etkilemiştir.

Mevsimsellikten arındırılmış reel kesim güven endeksi (RKGE-MA) bir önceki aya göre **4,9** puan artarak **99,6** seviyesinde gerçekleşmiştir.

Grafik 1. Reel Kesim Güven Endeksi (RKGE) ve RKGE-MA

RKGE=100: Anketin kapsadığı reel kesim temsilcileri tarafından yapılan değerlendirmelere göre ekonomik faaliyetlere ilişkin istikrarlı görünüm

RKGE>100: Anketin kapsadığı reel kesim temsilcilerinin ekonomik faaliyetlere ilişkin güveninin arttığı (iyimser) görünüm

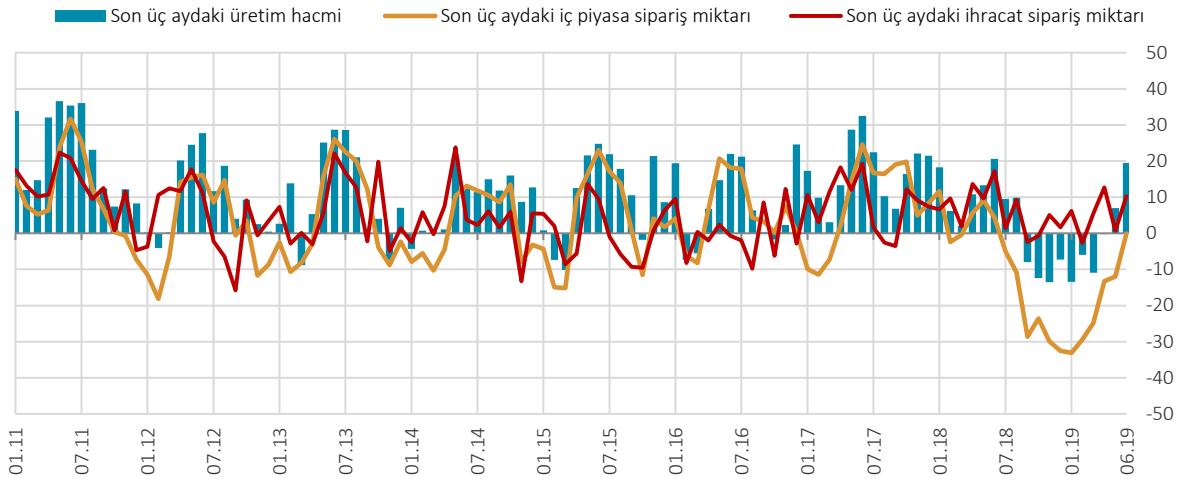
RKGE<100: Anketin kapsadığı reel kesim temsilcilerinin ekonomik faaliyetlere ilişkin güveninin azaldığı (kötümser) görünüm

Tablo 1. İYA Toplu Sonuçlara İlişkin Gelişmeler (*)

	Son Üç Ay	Mevcut	Gelecek Üç Ay
Üretim Hacmi	↑ ↓		↓ ↑
Toplam Sipariş Miktarı	↑ ↑	↑ ↓	↑ ↑
İç Piyasa Sipariş Miktarı	↑ ↓	↑ ↓	↑ ↑
İhracat Sipariş Miktarı	↑ ↓	↑ ↓	↓ ↑
Toplam İstihdam			↓ ↓
Ortalama Birim Maliyet	↓ ↓		↓ ↓
Satış Fiyatı			↓ ↓

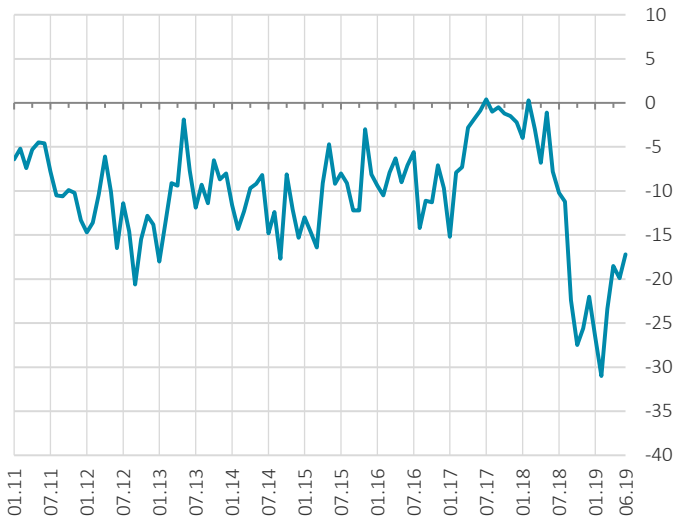
(*) Kısa oklar bir önceki aya göre olan değişimleri (aylık), uzun oklar ise bir önceki yılın aynı ayına göre olan değişimleri (yıllık) göstermektedir. Maliyet ve satış fiyatı değişkenleri dışındaki değişkenlerde mavi oklar artışı, kırmızı oklar azalışı göstermektedir.

Grafik 2. Son Üç Aydaki Üretim Hacmi, İç Piyasa Sipariş Miktarı ve İhracat Sipariş Miktarı (Denge)

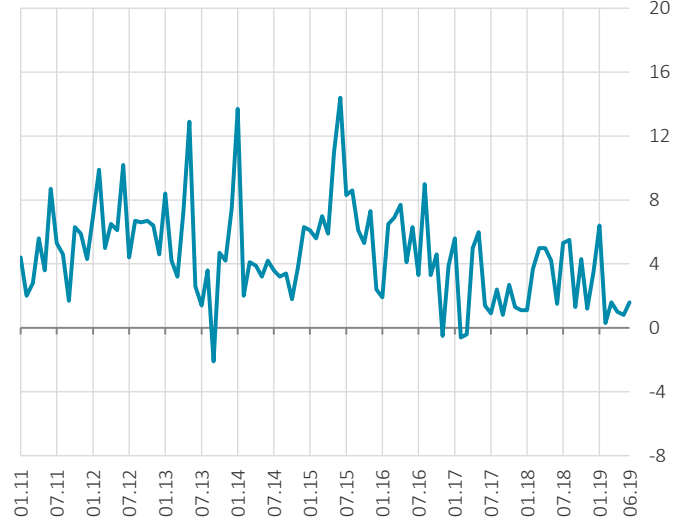

Son üç aya yönelik değerlendirmelerde, üretim hacmi ve ihracat sipariş miktarında artış bildirenler lehine olan seyrin bir önceki aya göre güçlendiği, iç piyasa sipariş miktarında azalış bildirenler lehine olan seyrin ise zayıfladığı gözlenmektedir.

Grafik 3. Şu Anda Kayıtlı Toplam Siparişler (Denge)

Grafik 4. Mevcut Mamul Mal Stoku (Denge)

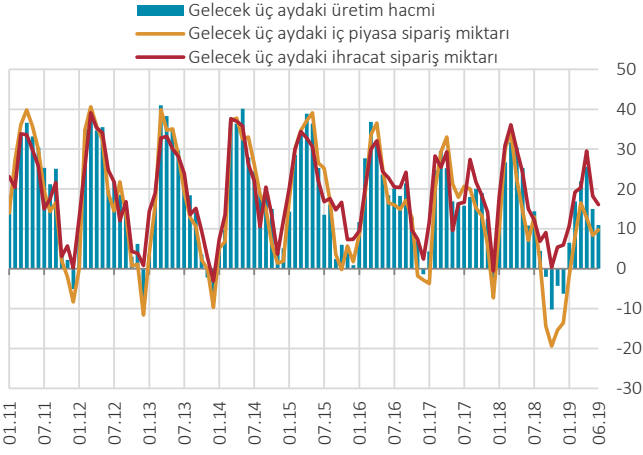

Mevcut toplam siparişlerin mevsim normallerinin altında olduğu yönündeki değerlendirmelerin zayıflayarak, mevcut mamul mal stoklarının seviyesinin mevsim normallerinin üzerinde olduğu yönündeki değerlendirmelerin ise güçlenerek devam ettiği görülmektedir.

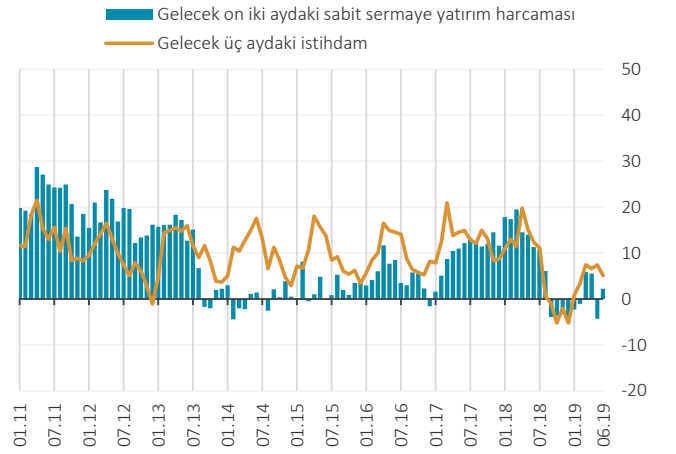
Denge: İktisadi Yönelim Anketi'nin ilgili sorusuna toplam cevap verenler içerisinde, pozitif (arttı, artacak, daha iyimser, normal üstü, iyileşti) ve negatif (azaldı, azalacak, daha kötümser, normal altı, kötüleşti) cevap verenlerin yüzdelerinin farkıdır.

Gelecek üç aya yönelik değerlendirmelerde, üretim hacmi ve ihracat sipariş miktarında artış bekleyenler lehine olan seyrin zayıfladığı, iç piyasa sipariş miktarında artış bekleyenler lehine olan seyrin ise güçlendiği gözlenmektedir. Gelecek on iki aydaki sabit sermaye yatırım harcamasına ilişkin azalış yönlü beklentilerin artış bekleyenler lehine döndüğü, gelecek üç aydaki istihdama ilişkin artış yönlü beklentilerin ise zayıflayarak devam ettiği görülmektedir.

Grafik 5. Gelecek Üç Aydaki Üretim Hacmi, İç Piyasa Sipariş Miktarı ve İhracat Sipariş Miktarı (Denge)

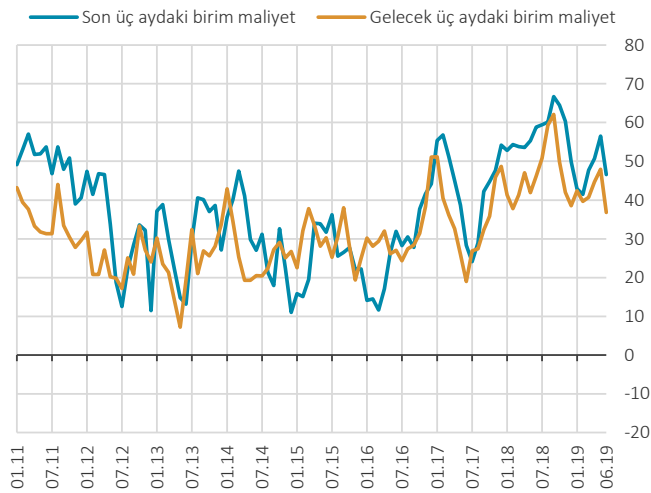

Grafik 6. Gelecek On İki Aydaki Sabit Sermaye Yatırım Harcaması ve Gelecek Üç Aydaki Toplam İstihdam (Denge)

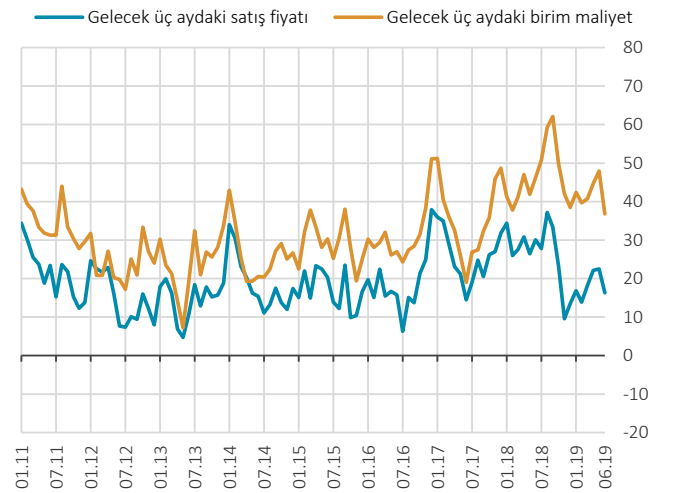

Ortalama birim maliyetlerde, son üç ayda artış olduğunu bildirenler ile gelecek üç ayda artış olacağını bekleyenler lehine olan seyrin zayıfladığı gözlenmektedir. Gelecek üç aydaki satış fiyatı artış beklentilerinin de zayıflayarak devam ettiği görülmektedir. Gelecek on iki aylık dönem sonu itibarıyla yıllık ÜFE beklentisi bir önceki aya göre **0,8** puan azalarak yüzde **22,7** seviyesinde gerçekleşmiştir.

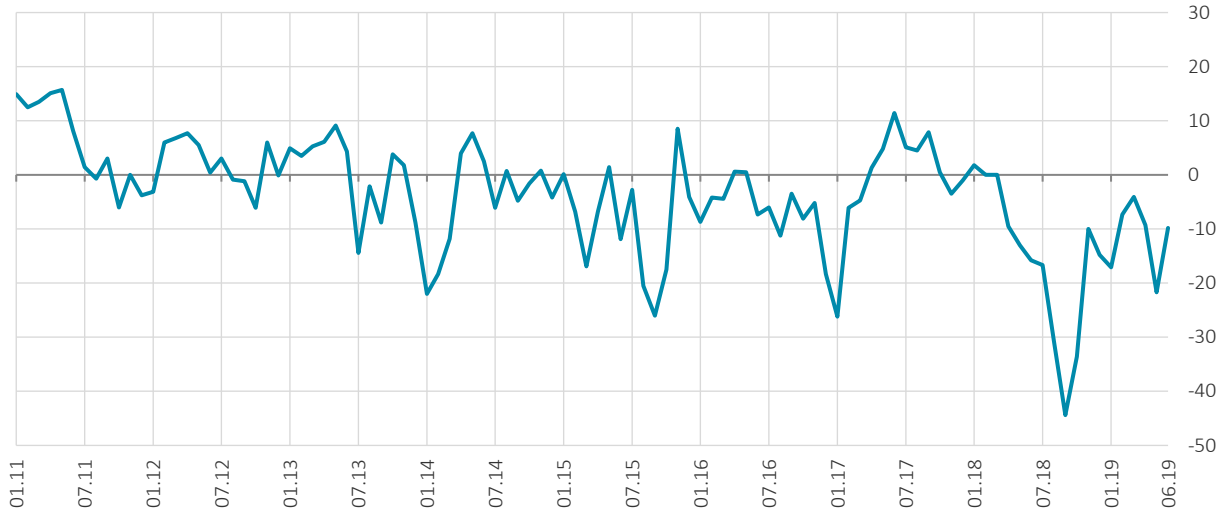
Grafik 7. Son Üç Ay ve Gelecek Üç Aydaki Birim Maliyet (Denge)

Grafik 8. Gelecek Üç Aydaki Birim Maliyet ve Satış Fiyatı (Denge)

Grafik 9. Genel Gidişat (Denge)

İçinde bulunduğu sanayi dalındaki genel gidişat konusunda, bir önceki aya kıyasla daha iyimser olduğunu belirtenlerin oranı yüzde **9,6**'ya, aynı kaldığını belirtenlerin oranı ise yüzde **71,0**'a yükselirken, daha kötümser olduğunu belirtenlerin oranı yüzde **19,4**'e gerilemiştir.

● **İktisadi Yönelim İstatistikleri**, Mayıs 2007 tarihinden itibaren "**Avrupa Birliği Uyumlaştırılmış İşyeri ve Tüketici Anketleri Ortak Programı**"na dahil olarak, Bankamız ve Avrupa Komisyonu'nun ortak finansman katkısıyla gerçekleştirilmekte ve ayrıca **Resmî İstatistik Programı (RİP)** kapsamında yayımlanmaktadır.

● İlgili verilere ve yöntemsel açıklama metnine, <http://www.tcmb.gov.tr> internet adresindeki "**İstatistikler/Eğilim Anketleri/İktisadi Yönelim İstatistikleri ve Reel Kesim Güven Endeksi**" başlığı altından ulaşılabilir. Veriler ayrıca zaman serisi olarak "**İstatistikler/Elektronik Veri Dağıtım Sistemi (EVDS)/Anketler**" başlıkları altında da yer almaktadır.

● **Anket sonuçları**, katılımcıların değerlendirmeleri esas alınarak hesaplanmakta olup, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın görüş ve tahminlerini yansıtmamaktadır.

Görüş ve Önerileriniz İçin:

E-posta: iya@tcmb.gov.tr

İktisadi Yönelim Anketi Toplu Sonuçları (Denge Değerleri)

		OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK
Son üç aydaki üretim hacminiz	2018	18,3	6,2	2,0	10,8	13,3	20,6	9,5	9,8	-8,0	-12,4	-13,5	-7,3
	2019	-13,4	-6,0	-10,9	-0,2	7,0	19,5						
Şu anda kayıtlı toplam siparişlerinizin miktarı	2018	-4,0	0,3	-3,0	-6,8	-1,1	-7,8	-10,2	-11,2	-22,4	-27,5	-25,6	-22,0
	2019	-26,5	-31,0	-23,4	-18,5	-19,9	-17,2						
Şu anda kayıtlı ihracat siparişlerinizin miktarı	2018	-4,9	-1,4	-4,6	-5,5	-2,1	-6,7	-6,9	-6,3	-12,1	-9,8	-10,7	-11,0
	2019	-13,8	-13,8	-8,9	-8,9	-11,2	-6,9						
Mevcut mamul mal stoklarınızın seviyesi	2018	1,1	3,7	5,0	5,0	4,2	1,5	5,3	5,5	1,3	4,3	1,2	3,5
	2019	6,4	0,3	1,6	1,0	0,8	1,6						
Gelecek üç aydaki üretim hacmi beklentiniz	2018	10,6	26,7	31,7	30,4	25,3	10,8	14,4	4,5	-2,0	-10,2	-4,3	-6,3
	2019	6,5	16,9	21,9	25,6	15,0	11,0						
Gelecek üç aydaki satış fiyatı beklentiniz	2018	34,4	26,0	27,6	30,8	26,4	30,1	27,8	37,2	33,4	23,2	9,6	13,5
	2019	16,8	13,9	18,2	22,1	22,5	16,3						
Gelecek üç aydaki toplam istihdam beklentiniz	2018	11,0	13,0	11,4	19,8	15,1	12,4	11,1	0,7	-1,0	-5,2	-2,0	-5,2
	2019	0,8	3,3	7,4	6,6	7,4	5,1						
Kayıtlı siparişleriniz ve gelecek aylardaki talep beklentiniz göz önüne alındığında, şu andaki üretim kapasitenizin seviyesi	2018	0,0			-1,0			3,8			1,1		
	2019	0,4			1,0								
Mevcut sipariş kayıtlarınızın üretiminizi kaç ay sürdürmenizi sağlar ?	2018	3,6			3,7			3,7			3,7		
	2019	3,5			3,7								
Son üç ayda alınan toplam siparişlerinizin miktarı	2018	12,4	1,8	4,4	16,0	18,9	12,6	5,5	0,8	-17,3	-15,0	-16,5	-17,7
	2019	-21,6	-22,1	-9,6	5,7	-2,4	14,1						
Gelecek üç aydaki ihracat sipariş miktarı beklentiniz	2018	18,1	30,9	36,1	29,9	24,2	15,0	12,2	6,9	9,1	0,4	5,4	5,9
	2019	10,7	19,2	20,3	29,5	18,2	16,1						
Kapasite kullanım oranı	2018	78,2	77,8	77,8	77,3	77,9	78,3	77,1	77,8	76,2	75,4	74,1	74,1
	2019	74,4	74,0	74,3	75,0	76,3	77,1						
Son üç ayda yurt içindeki rekabet gücünüz	2018	7,4			3,2			-1,9			-12,7		
	2019	-10,3			-4,4								
Son üç ayda Avrupa Birliği içindeki yurt dışı piyasalarda rekabet gücünüz	2018	3,6			0,0			-2,2			-1,8		
	2019	-1,9			-5,3								
Son üç ayda Avrupa Birliği dışındaki yurt dışı piyasalarda rekabet gücünüz	2018	6,7			-0,1			-1,8			3,3		
	2019	-0,7			-3,6								
Gelecek üç aydaki toplam sipariş miktarı beklentiniz	2018	14,5	34,5	37,3	29,6	25,0	12,5	16,3	6,8	-4,2	-9,3	-4,3	-7,9
	2019	9,1	15,9	23,5	22,4	12,9	15,6						
Son üç ayda alınan ihracat siparişlerinizin miktarı	2018	6,6	9,7	1,9	13,7	9,7	17,2	1,4	9,3	-2,4	-0,7	5,1	1,7
	2019	6,2	-2,7	5,5	12,7	0,7	10,3						
Şu anda kayıtlı iç piyasa siparişlerinizin miktarı	2018	-5,7	-1,5	-5,1	-10,5	-7,9	-12,9	-17,0	-17,3	-31,5	-33,3	-37,0	-28,0
	2019	-39,2	-37,5	-35,6	-27,1	-32,0	-30,6						
Son üç ayda alınan iç piyasa siparişlerinizin miktarı	2018	11,7	-2,4	-0,4	5,6	9,1	4,4	-5,0	-10,8	-28,6	-23,6	-29,9	-32,5
	2019	-33,1	-29,4	-24,8	-13,3	-12,0	-0,1						
Gelecek üç aydaki iç piyasa sipariş beklentiniz	2018	9,8	30,0	34,3	22,5	14,7	7,1	13,0	1,7	-14,4	-19,4	-15,4	-13,6
	2019	-1,9	7,9	16,5	12,8	8,4	9,7						
Gelecek üç aydaki iç piyasa satış fiyatı beklentiniz	2018	33,6	29,8	31,8	30,6	29,2	29,0	28,9	39,2	36,8	25,3	10,7	13,4
	2019	16,5	11,7	17,4	22,8	22,6	17,4						
Geçmiş on iki aya kıyasla, gelecek on iki ayda, sabit sermaye yatırım harcaması beklentiniz	2018	17,8	17,4	19,5	14,5	14,0	11,3	10,7	6,1	-3,9	-3,7	-3,3	-4,3
	2019	-2,3	-1,1	5,9	5,5	-4,3	2,2						
Son üç aydaki ortalama birim maliyetiniz	2018	52,8	54,3	53,8	53,6	55,3	58,8	59,4	60,1	66,7	64,5	60,3	49,9
	2019	42,9	41,5	47,7	50,7	56,5	46,6						
Gelecek üç aydaki ortalama birim maliyeti beklentiniz	2018	41,3	37,8	41,3	47,0	41,9	46,2	50,8	59,3	62,1	49,8	42,0	38,5
	2019	42,4	39,7	40,7	44,7	47,9	36,8						
Gelecek on iki aylık dönem sonu itibarıyla, yıllık üretici fiyatları enflasyonu beklentiniz (Yüzde)	2018	11,5	11,3	11,5	11,9	12,3	13,7	15,2	17,0	22,0	28,2	28,1	24,9
	2019	23,4	23,2	22,6	22,5	23,5	22,7						
Gelecek üç aylık dönemde kısa vadeli Türk Lirası kredi faiz oranı beklentiniz	2018	21,6	17,0	21,9	39,1	43,5	43,4	45,6	61,5	66,2	39,7	0,0	-6,0
	2019	-5,3	-12,5	-10,3	10,7	30,6	4,1						
Sanayi dalımızdaki genel gidişat konusunda bir ay öncesine kıyasla görüşünüz	2018	1,8	0,0	0,0	-9,5	-13,0	-15,8	-16,7	-31,0	-44,4	-33,6	-10,0	-14,8
	2019	-17,1	-7,3	-4,1	-9,3	-21,7	-9,8						

Not: İktisadi Yönelim Anketi'nin ağırlıklı ve ağırlıksız toplu sonuçları <http://evds.tcmb.gov.tr> adresinde zaman serisi olarak yayınlanmaktadır.